

Barometr Zdrowych Budynków 2024 - droga do zdrowych, zrównoważonych i odpornych na zmiany klimatu budynków

Warszawa, 12 listopada 2024 roku – Co czwarty Europejczyk mieszka w budynku, w którym jakość powietrza w pomieszczeniach jest bardzo niska, a ponad 30 milionów obywateli Unii Europejskiej cierpi z powodu niewystarczającej ilości światła w domach.

Najnowsza publikacja Barometru Zdrowych Budynków 2024 (Healthy Buildings Barometer- HBB) wskazuje, że koniecznie trzeba podjąć działania na szczeblu unijnym i krajowym, aby tworzyć zdrowe domy, miejsca pracy, szkoły i szpitale.

Od 2015 r. publikacje corocznych Barometrów Zdrowych Domów, umożliwiały śledzenie stanu budownictwa mieszkalnego w Unii Europejskiej (UE) i w Polsce. W nowej edycji poszerzono zakres, obejmując główne typy budynków i, poza mieszkalnymi, odnosząc się także do komercyjnych czy publicznych.

Publikowana w tym roku, ósma już edycja Barometru, została opracowana przez Buildings Performance Institute Europe (BPIE), wiodący w zakresie efektywności energetycznej budynków w Europie think-tank, przy współpracy z Grupą VELUX.

„Marka VELUX od lat angażuje się w podnoszenie świadomości społecznej w zakresie wpływu budynków na nasze zdrowie i samopoczucie. Oddając w Państwa ręce publikację, która mam nadzieję, stanie się użytecznym narzędziem dla branży budowlanej, udowadniamy, że można tworzyć zdrowe i zrównoważone budynki, a tym samym zadbać o lepszą przyszłość dla kolejnych pokoleń” - powiedział Przemysław Pokorski, Dyrektor Rynku VELUX Polska i Kraje Bałtyckie.

Raport określa potrzebę podjęcia znaczących działań na rzecz zdrowia we wszystkich głównych typach budynków, w tym ich definicję i ramy dla zdrowych, zrównoważonych i odpornych na zmiany klimatu przestrzeni. Celem ram jest ukierunkowanie działań branży budowlanej w zakresie zapewnienia zdrowych budynków w przyszłości.

„Inwestowanie w zdrowsze, bardziej wydajne i odporne na zmiany klimatu budynki to strategia potrójnego zwycięstwa, która stawia ludzi w centrum transformacji w kierunku zrównoważonego społeczeństwa. Barometr zdrowych budynków zapewnia decydentom spójne ramy, które obejmują istotne parametry w celu określenia priorytetów” — mówi Oliver Rapf, dyrektor wykonawczy w BPIE.

Zdrowy budynek, czyli jaki?

W Europie ludzie spędzają aż 90% swojego czasu w zamkniętych pomieszczeniach, a mimo to skupienie się na zdrowiu naszych budynków i ich użytkowników było jak dotąd niewystarczające. Wedle badań Polacy skarżą się na brak światła dziennego, zawilgocone mieszkania, nadmierny hałas, a także często brak finansowych możliwości wystarczającego dogrzania wszystkich pomieszczeń. Zagrożenia te wpisują się w syndrom chorego budynku.

Aby przeprowadzić zieloną transformację, tworzenie nowych zdrowych i zrównoważonych budynków powinno stać na pierwszym planie. Brak powszechnie przyjętej i kompleksowej definicji zdrowych

budynków utrudnia wprowadzanie koniecznych zmian, pozwalających na przybliżenie nas do celu neutralności klimatycznej.

Dlatego twórcy raportu określili definicję **zdrowego budynku** jako obiektu, w którym kładzie się nacisk **na zdrowie i dobre samopoczucie** jego użytkowników; wspierającego bezpieczeństwo i **zrównoważony rozwój** oraz umożliwiającego **zaangażowanie** użytkowników, a także zwiększenie jego **odporności w obliczu zmian klimatycznych**.

Ramy zdrowych budynków: pięć wymiarów

Zdrowe budynki to zagadnienie wieloaspektowe, którego nie sposób zrozumieć skupiając się wyłącznie na jednym wymiarze lub konkretnym zestawie cech. W określeniu, co sprawia, że budynek jest zdrowy, zrównoważony i odporny na zmiany klimatu, Barometr ustanawia nowe ramy oparte na badaniach naukowych i zilustrowane studiami przypadków z całej Europy.

Ramy opierają się na pięciu powiązanych ze sobą wymiarach o następujących cechach i celach:

- 1) poprawa zdrowia psychicznego i fizycznego,
- 2) projektowanie z myślą o potrzebach człowieka,
- 3) zrównoważona budowa i eksploatacja,
- 4) odporność i adaptacja
- 5) zwiększanie zaangażowania i świadomości użytkowników.

Dla każdego wymiaru skonstruowano zestaw (w sumie 24) wskaźników, które pomagają interesariuszom w procesie podejmowania decyzji, w celu osiągnięcia prawdziwie zdrowych, zrównoważonych i odpornych budynków.

Pilna potrzeba renowacji

Budynki nadal zużywają zbyt dużo energii, emitują znaczne ilości gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń powietrza, zaś liczba inwestycji w poprawę efektywności energetycznej maleje, co skutkuje coraz niższym rocznym wskaźnikiem renowacji. Obecny wskaźnik głębokiej modernizacji w całej Unii Europejskiej jest na poziomie 0,2%, zatem przy zalecanych 3% modernizacji rocznie, nie ma praktycznie wpływu na realizację założeń klimatycznych.

W Polsce 70% budynków jest nieefektywna energetycznie, z czego najgorszy standard ma ok. 15% z nich. Według krajowego rekomendowanego scenariusza w Długoterminowej Strategii Renowacji Budynków średnie roczne tempo modernizacji energetycznej powinno wynosić ok. 3,8% - oznacza to niemal czterokrotne przyspieszenie prowadzonych obecnie prac!

Mieszkańcy całej UE borykają się z trudnościami finansowymi związanymi z wysokością rachunków za energię, czynszów oraz kosztów kredytów hipotecznych — 30% gospodarstw domowych o niskich dochodach i 10% całej populacji wydaje ponad **40% swoich dochodów na koszty związane z mieszkaniem**.

W Polsce statystyki te wyglądają nieco lepiej od średniej europejskiej, ale wciąż koszty mieszkaniowe mają wysoki udział w domowych budżetach - niespełna 29% gospodarstw o niskich dochodach i niecałe 6% wszystkich Polaków wydaje ponad 40% swoich dochodów na wspomniane koszty związane z mieszkaniem.

Wydatki związane z utrzymaniem mieszkań i domów, w tym zakup energii, stanowiły w roku 2021 średnio ok. 19,3% całkowitych wydatków polskich.

Jak mówi Jan Ruszkowski Dyrektor Zarządzający Stowarzyszenia Fala Renowacji:

„Dyskusje dotyczące „opłacalności” kompleksowej modernizacji energetycznej budynków, nader często są niestety upraszczane do okresu zwrotu z inwestycji, jakiego inwestorzy spodziewają się dzięki obniżeniu rachunków za energię. To niemal tak, jakby oceniać samochód wyłącznie na podstawie jego zużycia paliwa. Tymczasem motywacje leżące u podstaw decyzji o takich inwestycjach, zawsze są zróżnicowane i złożone. Choć uzyskanie oszczędności na rachunkach jest ważne dla większości, to nie można pomijać zwiększenia komfortu cieplnego, poprawy jakości zdrowia i życia, estetyki budynku czy nawet wartości nieruchomości, nawet jeśli trudno je przeliczyć na pieniądze”.

Ogólne korzyści

Wyniki badań pokazują, że zdrowe budynki mogą być uzasadnionymi ekonomicznie inwestycjami, przyczyniającymi się do poprawy zdrowia ludzkiego i mającymi ograniczony wpływ na środowisko naturalne.

Ponadto zdrowsze miejsca pracy mogą przynieść dodatkowe 40 miliardów euro rocznie wartości dodanej dla gospodarki europejskiej za każdy 1% poprawy wydajności pracowników. Pracownicy rzadziej biorą zwolnienia chorobowe, a wydajność w miejscu pracy i w szkołach wzrasta – samo zwiększenie dostępu do światła dziennego poprawia efektywność pracy i nauki o 10–18%.

Dzięki dobrze zaprojektowanym programom wsparcia modernizacji budynków, można by stworzyć od 200 tys. do 500 tys. miejsc pracy rocznie w całej UE. W samej Polsce mówi się o ok. 100 tys. bezpośrednich i 200 tys. pośrednich (w innych branżach gospodarki) nowych miejscach pracy.

Barometr Zdrowych Budynków przyjmuje holistyczne podejście, przedstawiając kilka zaleceń dotyczących polityki skoncentrowanej na ludziach. Podejście to opiera się na tworzeniu zdrowych budynków, które przynoszą szereg korzyści nie tylko dla właścicieli czy mieszkańców budynków, ale również dla gospodarki.

Przeczytaj cały [Barometr Zdrowych Budynków 2024](#)

Pytania dziennikarzy:

Ewelina Janczylik-Foryś

Manager ds. komunikacji

Grupa VELUX i spółki siostrzane

tel.: (+48) 532 566 475

e-mail: ewelina.janczylik-forys@velux.com

Informacje o Grupie VELUX

Okna dachowe VELUX od ponad 80 lat wpuszczają światło dzienne i świeże powietrze do domów na całym świecie, tworząc lepsze warunki do życia. Oferujemy wachlarz produktów obejmujący okna dachowe i świetliki modułowe, rolety dekoracyjne, produkty przeciwsłoneczne i rolety zewnętrzne, a także rozwiązania montażowe i inteligentnego domu. Pomagają one tworzyć jasne, zdrowe i energooszczędne przestrzenie do życia, pracy, nauki i zabawy pod dachem. Działamy globalnie — prowadzimy sprzedaż i produkcję w 37

krajach i zatrudniamy około 11 900 pracowników na całym świecie. Grupa VELUX należy do VKR Holding A/S, którego jedynym właścicielem są organizacje non-profit (FUNDACJE VELUX) i członkowie rodziny Kann Rasmussen. W 2023 roku Grupa VELUX odnotowała łączny przychód 2,91 miliarda euro, a VKR Holding osiągnęła łączny przychód 3,97 miliarda euro. FUNDACJE VELUX zaś przekazały na cele dobroczynne 184,6 milionów euro. Więcej informacji na stronie www.velux.com

Informacja o Grupie VELUX i spółkach siostrzanych w Polsce

Grupa VELUX i spółki siostrzane w Polsce, należące do duńskiego holdingu VKR, są największym producentem i eksporterem okien dachowych w Polsce, a ich poziom obrotów wynosi ponad 2,7 mld zł. Zatrudniają ponad 3500 osób, w tym większość w czterech zakładach zlokalizowanych w Gnieźnie (dwie fabryki), Namysłowie i Wędkowach koło Tczewa oraz Starym Laskowcu. Firma cały czas się rozwija i inwestuje w nowe technologie, dbając jednocześnie o najwyższe standardy jakości, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska. W latach 2022-2023 Grupa VELUX i spółki siostrzane zainwestowały w Polsce około 235 mln zł w modernizację i rozwój fabryk. Grupa VELUX jest obecna w Polsce od prawie 35 lat. Aktywnie uczestniczy w życiu gospodarczym i społecznym kraju, w tym życiu społeczności lokalnych. W Polsce działają FUNDACJE VELUX, które przekazały ok. 176 mln zł na wsparcie instytucji i organizacji społecznych realizujących projekty zapobiegające wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, a także na działania związane z rozwojem edukacji zawodowej. Podstawą działalności firmy VELUX jest społeczna odpowiedzialność, której koncepcja i obszary działania prezentowane są w regularnie publikowanych raportach ESG. Więcej informacji na www.velux.pl

Informacje o Stowarzyszeniu Fala Renowacji

Fala Renowacji to międzysektorowa grupa ekspercka zajmująca się zagadnieniami związanymi z efektywnością energetyczną budynków. Naszą misją jest skuteczne działanie na rzecz osiągnięcia rocznie poziomu minimum 3% renowacji budynków w Polsce połączone ze wzrostem udziału kompleksowych, głębokich renowacji. Jesteśmy stowarzyszeniem rejestrowym, którego członkami są firmy z branży efektywności energetycznej popierające misję stowarzyszenia. Wspólnie aktywnie działamy na rzecz poprawy standardu technicznego budynków w Polsce. Przedstawiciele firm, będący członkami stowarzyszenia, stanowią grupę ekspertów gwarantując wysoki poziom merytoryczny opracowywanych przez nas dokumentów i podejmowanych działań. Stowarzyszenie tworzone jest przez specjalistów, którzy na co dzień żyją nowoczesnymi technologiami budynkowymi i wiedzą jak je efektywnie stosować w praktyce. PROMUJEMY EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNĄ BUDYNKÓW wydając specjalistyczne raporty, aktywnie uczestnicząc w konferencjach, spotkaniach, dyskusjach oraz dzieląc się istotnymi informacjami na stronie www i w mediach społecznościowych. REPREZENTUJEMY GŁOS BIZNESU biorąc udział w konsultacjach dokumentów krajowych, unijnych i samorządowych, działając w ministerialnych grupach roboczych, organizując spotkania eksperckie, przygotowując stanowiska. WSPÓŁPRACUJEMY z organizacjami i inicjatywami międzynarodowymi m.in. z Renovate Europe Campaign (REC). Więcej informacji na www.falarenowacji.pl